

în locul lui apare regulat vocala 'a însoțită de înmuierea consoanei precedente. În sistemul fonetic propriu graiului nu există alternanța *a/e* în locul v.sl. *ѣ* (ca în graiurile bulgare răsăritene) care, eventual, ar putea demonstra substituția *ea* > 'a. Aceasta dovedește că locuitorii din Novo Selo „aud“ diftongul românesc *ea* ca 'a. Înlocuirea diftongului *ea* cu 'a are loc totdeauna sub accent și nu depinde de contextul fonetic, *g'ára* < *gheară*; *g'áta* < *gheată* etc.

16.12. În câteva cazuri, după consoana *s*, consoana românească *f* este înlocuită cu *v*: *svoara* < *sfoară*; *svoiąg* < *sfoiag*; *svântul* < *sfîntul*.

16.13. În cuvinte izolate, consoanele dure românești sînt înlocuite cu consoane moi: *n* > *n'*: *gogon'át* < *gogonat*; *l* > *l'*: *kl'ánca* < *clanța*.

16.14. La începutul cuvîntului, consoana *h* cade totdeauna, dar fenomenul este propriu și graiurilor românești, așa că este posibil ca schimbarea aceasta să nu fi avut loc în graiul din Novo Selo: *otár* < *hotar*, *rănác* < *hră-naci*, *rána* < *hrană*, *ăis* < *hăis*.

16.15. Formele metatezate de tipul *polikra* < *poreclă* sînt împrumutate, desigur, direct din graiurile românești vecine, care cunosc acest fenomen (Cf. rom. dial. *păržitúra*, *părăliia* ș.a.).

16.16. Am notat câteva cuvinte cu accentul schimbat: *vintăr*, *kótur*, *ópácina*, *pódvăle*, *kođina*, *sóbica* (schimbarea accentului în cuvîntul *sulá* a avut loc, desigur, prin analogie cu bulg. *šiló*).

16.17. Schimbări ale consoanelor în cuvinte separate: *s* > *ăz* (*ăzurlăș* < *surlaș*) *s* > *š* (*šmărk* < *smîrc*); *g* > *k* (*kéba* < *ghebă*); *t* > *č* (*sorič* < *sorit*); *t* > *d* (*dal'an* < *talian*). În cuvîntul *lázór* < *răzor* avem un caz de disimilație indirectă, în timp ce cuvîntul *obg'a'álă* trebuie să fie privit ca rezultat al contaminăției < *obială*, *ogheal*.

16.18. Caracteristic pentru cuvintele românești împrumutate este absența reducerii vocalei *e* în afara accentului: *dovlečor*, *edék*, *nepótul*, *perdútul* *verišoára*, *neğél* etc.

În cuvintele bulgărești reducerea lui *e* neaccentuat este un fenomen obișnuit. Împrumuturile românești atestă că reducerea vocalelor neaccentuate în bulgară este un fenomen istoric a cărui evoluție se încheiase înaintea stabilirii contactului cu limba română.

G. CARACTERISTICILE MORFOLOGICE ALE ÎMPRUMUTURILOR

17. Schimbările morfologice suferite de cuvintele împrumutate din limba română nu sînt tot atît de importante ca cele fonetice. Totuși, trebuie indicate acele transformări care au permis încadrarea împrumuturilor în sistemul morfologic propriu graiului. Mai importante sînt următoarele:

17.1. Desinența *e* la cuvintele de genul feminin a fost înlocuită cu *a*: *vižuliia* (< *vijulie*); *gămăliia* (< *gămălie*); *găia* (< *gaie*); *prigóriia* (< *prigorie*); *rókiia* (< *rochie*); *tipšiia* (< *tipsie*); *tingira* (< *tingire*); *fuduliia* (< *fudulie*); *farfurtia* (*farfurie*) etc.

În acest fel, cuvintele notate mai sus au intrat, în graiul de care ne ocupăm, în categoria substantivelor de genul feminin, decarece în grai nu este cunoscută desinența *e* pentru genul feminin.